

11INK03861

Rekenkamer West Twente

p/a De Lokale Rekenkamer bv

Postbus 85203

3508 AE Utrecht

Aan: Gemeenteraad Hellendoorn
t.a.v. dhr. Knopper
Postbus 200
7440 AE Nijverdal

GEMEENTE HELLENDOORN	
Behand.: P. Knopper	
- 1 APR 2011	
A/B Stuk	Trefw.: ISRAAD 10-4-11
Werkpr.	
Kopie aan: BW, ATI	
Archief D/N. reks/X Vertr.:	

Datum: 31 maart 2011

Ons kenmerk: LI / 11409

Uw kenmerk:

Onderwerp: Jaarverslag 2010 en jaarplan 2011 Rekenkamer West Twente

Contactpersoon:

Doorkiesnummer:

E-mail:

N.J. Ouwering

06-412 562 63

nicolette@necker.nl

Geachte leden van de raad,

De rekenkamer biedt u hierbij graag het jaarverslag 2010 en het jaarplan 2011 van de rekenkamer aan. In het jaarverslag doet de rekenkamer verslag van de onderzoeken en activiteiten die zij in het jaar 2010 heeft verricht. Middels het jaarplan brengt de rekenkamer u op de hoogte van haar werkzaamheden in 2011.

Met vriendelijke groeten,

10.

Roel Freeke

Directeur Rekenkamer West Twente

Rekenkamer West Twente

Jaarverslag 2010

Maart 2011

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2010 en het onderzoeksprogramma 2011 van de Rekenkamer West Twente. In het jaarverslag vindt u een overzicht van de activiteiten die de rekenkamer in het jaar 2010 heeft verricht. In het onderzoeksprogramma is een overzicht te vinden van de geplande onderzoeksonderwerpen voor 2011 in de gemeenten Hellendoorn, Rijssen-Holten en Wierden.

De rekenkamer beoogt u met dit document op de hoogte te houden van haar werkzaamheden.

Tot slot treft u in bijlagen 1 en 2 het reglement van orde en het onderzoeksprotocol aan en in bijlage 3 een overzicht met de nevenfuncties die ik momenteel vervul (conform artikel 5, lid 4 van de verordening op de rekenkamer).

Namens de Rekenkamer West Twente,

Roel Freeke
Directeur Rekenkamer West Twente

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
1 Jaarverslag 2010	4
1.1 / Inleiding	4
1.2 / Uitgevoerde onderzoeken	4
1.3 / Financieel verslag 2010	7
2 De plannen voor 2011	8
2.1 / Inleiding onderzoeksplan	8
2.2 / Ambities voor 2011	8
2.3 / Werkwijze	8
2.4 / Geselecteerde onderzoeken voor 2011	9
2.5 / Planning van onderzoeken	9
2.6 / Begroting	10
Bijlage 1. Reglement van Orde	11
Bijlage 2. Onderzoeksprotocol	13
Bijlage 3. Lijst van nevenfuncties van de directeur	16

1 Jaarverslag 2010

1.1 / Inleiding

Eind 2008 besluiten de drie gemeenten om de huidige invulling van de rekenkamerfuncties met drie jaar te verlengen. In het onderzoeksprogramma 2011 (hoofdstuk 2) maakt de rekenkamer inzichtelijk welke onderzoeken zij het komende jaar uitvoert.

In februari 2010 kwam de Rekenkamer West Twente met haar onderzoeksprogramma voor het jaar 2010. De gemeenteraden van de drie gemeenten werden vooraf in de gelegenheid gesteld om suggesties voor onderzoeksonderwerpen aan te dragen. In paragraaf 1.2 van dit jaarverslag maakt de rekenkamer inzichtelijk welke onderzoeken zij uiteindelijk heeft geprogrammeerd en uitgevoerd.

1.2 / Uitgevoerde onderzoeken

De rekenkamer voerde de volgende onderzoeken uit in 2010:

- / Wierden Afhandeling brieven en e-mail
- / Wierden Sportsubsidiebeleid
- / Rijssen-Holten Kaderstelling
- / Gezamenlijk onderzoek Doorwerking aanbevelingen
- / Hellendoorn & Rijssen Holten Verbonden partijen (lopend)

Wierden: Afhandeling brieven en e-mails

Met dit onderzoek in de gemeente Wierden (gestart in 2009) maakt de rekenkamer inzichtelijk wat de huidige kwaliteit is van de beantwoording van brieven en e-mails die afkomstig zijn van de gemeenteraad en van burgers. De rekenkamer toetst de afhandeling op doeltreffendheid en rechtmatigheid. Daarnaast keken wij naar de kwaliteit van de afhandeling en of dit zich positief ontwikkelt ten opzichte van de afgelopen jaren.

Op basis van het onderzoek stelt de Rekenkamer dat over het totaal van centraal geregistreerde brieven geen uitspraak kan worden gedaan over de doeltreffendheid en rechtmatigheid van de afhandeling, omdat het registratiesysteem niet volledig genoeg was bijgewerkt. De systematische controle op de tijdige afhandeling van brieven is alleen voor de decentraal geregistreerde post geborgd. Deze borging is op afdelingsniveau, waarbij de verschillende afdelingen separate systemen hanteren. De registratie van brieven geeft geen zicht op de werkelijke stand van zaken met betrekking tot de status en tijdigheid van de afhandeling van brieven. De oorzaak daarvan ligt in de niet consequente registratie van afgehandelde dossiers in de systemen en het ontbreken van een systematische inrichting van de postafhandeling en de controle daarop.

Daarnaast heeft de Rekenkamer de doeltreffendheid en rechtmatigheid van de afhandeling van brieven beoordeeld op basis van een steekproef van 37 brieven. De in deze steekproef betrokken brieven zijn over het algemeen doeltreffend en rechtmatig afgehandeld.

Het onderzoeksrapport "Burgers als Maat (voor) werk" is door de directeur van de rekenkamer gepresenteerd op 2 februari 2010.

Wierden: Sportsubsidiebeleid

In de gemeente Wierden deed de rekenkamer onderzoek naar de doeltreffendheid van sportsubsidies. Daarbij stelde zij zich de vraag in welke mate de gemeente voorziet in voorwaarden voor effectieve sportsubsidiëring. Het sport- en subsidiebeleid en de subsidiërelaties die de gemeente onderhoudt is in beeld gebracht. Vervolgens is voor twee sportorganisaties gekeken in hoeverre zij bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen en de maatschappelijke effecten die daarmee bereikt worden. Op basis van het onderzoek concludeert de rekenkamer dat de gemeente m.b.t. de sportsubsidies onvoldoende voorziet in voorwaarden voor effectiviteit. De rekenkamer benoemt hiervoor twee oorzaken.

Ten eerste is het gemeentelijke subsidiebeleid in opzet niet op orde. Er is onduidelijkheid over de basis waarop subsidies worden verstrekt (de beleidsnota en de ASV zijn niet met elkaar in overeenstemming) en over de precieze subsidievormen die de gemeente hanteert. Dit maakt dat er geen eenduidige sturingsfilosofie is en dat deze ook niet bewaakt kan worden. De rekenkamer beveelt de raad aan om erop toe te zien dat het subsidiebeleid en de subsidieverordening met elkaar in overeenstemming worden gebracht.

Ten tweede ligt de nadruk in de onderzochte subsidiërelaties op beheersaspecten en niet op het afwegen van en sturen op doeltreffendheid en doelmatigheid. De subsidies worden vastgesteld op basis van een accountantverklaring bij de jaarrekening. Hiermee kan de gemeente niet goed beoordelen of wat de beide instellingen doen in lijn ligt met de gemeentelijke doelen. Ook voor de beoordeling van doelmatigheid is een specifiekere koppeling van budget en activiteiten gewenst. De rekenkamer beveelt de gemeente aan om aan gesubsidieerde instellingen verantwoordingsinformatie te vragen die aansluit bij de doelen van de gemeente, of de prestaties die de gemeente geleverd wil zien.

Het onderzoeksrapport 'sportsubsidies 2007-2008 gemeente Wierden' is op 28 april 2010 aangeboden aan de nieuwe gemeenteraad.

Rijssen-Holten: Kaderstelling

De rekenkamer onderzocht de rol van de raad met betrekking tot de behandeling van de programmabegroting en bestuursrapportages. Dit onderzoek (gestart in 2009) maakt inzichtelijk hoe de raad instrumenten zoals Voorjaarsnota, Programmabegroting, Tussenrapportages, en Jaarstukken optimaal kan gebruiken om te sturen, bij te sturen, en te controleren. De rekenkamer keek naar de kwaliteit van beleidsinstrumenten en vervolgens hoe deze instrumenten door de raad worden gebruikt.

De rekenkamer concludeert in dit rapport dat de p&c-cyclus in Rijssen-Holten goed en overwegend naar tevredenheid van de bevroegde raadsleden is vormgegeven. Wij deden een drietal verbeteringsuggesties die eraan kunnen bijdragen dat de raad de verschillende stukken nog beter gaat gebruiken om beleid te sturen, bijsturen en controleren.

Het rapport van het onderzoek Kaderstelling is door de directeur van de rekenkamer gepresenteerd in de raadsvergadering van 14 juni 2010.

Gemeenschappelijk onderzoek: Doorwerking aanbevelingen Rekenkamer

De Rekenkamer West Twente is sinds april 2007 actief. Sindsdien heeft de rekenkamer in totaal voor de drie gemeenten 19 onderzoeken uitgevoerd, allemaal in de vorige raadsperiode. Op 3 maart vonden de verkiezingen plaats waarna de nieuwe raad is aangetreden. Om bij te dragen aan de kaderstellende en controlerende rol van deze nieuwe raad (en continuïteit te borgen) wil de rekenkamer met dit onderzoek laten zien:

/ Wat de belangrijke bevindingen waren de afgelopen jaren.

- / Wat de gemeente (raad en college) met conclusies en aanbevelingen heeft gedaan.
- / Waar de raad, op basis van eerder rekenkameronderzoek en de opvolging ervan, op kan letten in nieuwe periode.

Gemeente Wierden

In de vorige raadsperiode heeft de Rekenkamer West Twente zes onderzoeken uitgevoerd in de gemeente Wierden. Op basis van deze onderzoeken deed de rekenkamer 30 aanbevelingen. De uitkomsten uit dit onderzoek laten zien dat een groot gedeelte van de aanbevelingen doorwerking vindt in de gemeente Wierden. De basis hiervoor ligt in het collegebesluit waarin het college zijn reactie op de aanbevelingen en de wijze om er invulling aan te geven vaststelt. Dit besluit vertaalt zich vervolgens door in de afdelingsplannen en teamplannen. Tot de raadsbehandeling van het laatste onderzoek is nooit een onderzoek in de raad behandeld. Dit heeft als gevolg dat bij de raad onvoldoende het besef leeft dat de rekenkamer een instrument van de raad. Het rapport is op 16 november 2010 aangeboden aan de gemeenteraad.

Gemeente Rijssen-Holten

In de vorige raadsperiode heeft de Rekenkamer West Twente vijf onderzoeken uitgevoerd in de gemeente Rijssen-Holten. Op basis van deze vijf onderzoeken deed de rekenkamer 23 aanbevelingen. De uitkomsten uit dit onderzoek laten zien dat Rijssen-Holten serieus uitvoering geeft aan aanbevelingen van de rekenkamer die door de raad worden overgenomen. De staande praktijk bevat waarborgen waardoor aanbevelingen in de uitvoering van de staande organisatie worden opgenomen en zo hun toegevoegde waarde krijgen, ook wanneer van de aanbevelingen geen aparte administratie wordt bijgehouden. Het rapport is door de directeur van de rekenkamer gepresenteerd in de raadsvergadering van 14 juni 2010.

Gemeente Hellendoorn

In de afgelopen raadsperiode voerde de Rekenkamer West Twente zes onderzoeken uit voor de gemeenteraad van Hellendoorn. Op basis van deze onderzoeken deed de rekenkamer 28 aanbevelingen. De uitkomsten van dit onderzoek laten zien dat de gemeente Hellendoorn de aanbevelingen van de rekenkamer veelal actief oppakt: uit 21 van de 28 aanbevelingen volgde een concrete actie. Niet over alle rapporten heeft echter ook expliciet besluitvorming in de gemeenteraad plaatsgevonden. Het vaststellen van de aanbevelingen geeft de raad de mogelijkheid om de interpretatie door het college te bekrachtigen of te amenderen en om specifieke terugkoppeling te vragen. Het rapport is op 21 oktober 2010 aangeboden aan de raad.

Hellendoorn en Rijssen Holten: Verbonden Partijen

De gemeente werkt met verbonden partijen samen om haar maatschappelijke ambities te verwezenlijken. Kort gezegd is een verbonden partij een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin een gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Dit laatste kan bij sommige verbonden partijen om een aanzienlijk bedrag gaan. Om deze reden is het van belang dat de gemeenteraad zicht heeft op verbonden partijen. Om bij te dragen aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad wil de rekenkamer met dit onderzoek laten zien:

- / Of de uitvoering door verbonden partijen volgens de door de raad gestelde kaders verloopt.
- / Of de sturingsrelatie tussen college en verbonden partijen doelmatig is ingericht.

In het eindrapport zal de gemeente Hellendoorn worden vergeleken met Rijssen-Holten. Het onderzoeksrapport zal in 2011 worden aangeboden aan de raad.

1.3 / Financieel verslag 2010

De rekenkamer had in het jaar 2010 de beschikking over een budget van € 65.815,-. Hiervan was € 9.800,- bestemd voor het onderzoek naar sportsubsidies in Wierden, dat in het najaar van 2009 en begin 2010 is uitgevoerd. Voor het gezamenlijke onderzoek in de drie gemeenten en voor een onderzoek in Hellendoorn en Rijssen-Holtén was er een budget van €56.015,-. In 2010 is het volledige budget besteed.

	Dagen beschikbaar	Dagen gerealiseerd
Directeur (incl. plaatsvervangend directeur)	21	21
Onderzoekers	59	59

2 De plannen voor 2011

2.1 / Inleiding onderzoeksplan

In dit onderzoeksprogramma geeft de Rekenkamer aan welke onderzoeken zij in 2011 wil uitvoeren. In dit plan leest u het volgende:

- / De ambitie van de Rekenkamer voor 2011.
- / De totstandkoming van het onderzoeksprogramma.
- / De onderzoeksonderwerpen voor 2011.
- / De begroting.
- / Planning van de Rekenkamer voor het jaar 2011.

2.2 / Ambities voor 2011

De Rekenkamer heeft zich ten doel gesteld een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de doelmatigheid en doeltreffendheid van (de uitvoering van) het gemeentelijke beleid. Deze taak van de rekenkamer is vastgelegd in de verordening op de Rekenkamer West Twente.

Artikel 2 – Taak van de Rekenkamer

De rekenkamer voert onderzoek uit naar het gemeentelijk beleid en naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid, van het gemeentelijk beheer en van de gemeentelijke organisatie, naar de rechtmatigheid van het gemeentelijk beheer, alsmede naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van instellingen waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente worden bekostigd.

Conform de afspraken die gemaakt zijn in de detacheringovereenkomst heeft de rekenkamer een budget beschikbaar om de ambitie van jaarlijks één quick scan en één onderzoek per gemeente waar te maken.

2.3 / Werkwijze

De werkwijze van de rekenkamer vindt zijn oorsprong in de verordening, het reglement van orde en het onderzoeksprotocol. Deze documenten vormen de leidraad voor alle (onderzoeks)activiteiten van de rekenkamer.

Het onderzoeksprogramma 2011 als volgt tot stand gekomen. De rekenkamer heeft:

- / een analyse gemaakt van gemeentelijke documenten als de programmabegroting en het meerjarenbeleid;
- / Op basis van deze analyse een aantal suggesties gedaan voor mogelijke onderzoeksonderwerpen;
- / Deze onderwerpen besproken met de gemeenteraden, die de uiteindelijke keuze hebben gemaakt.

Bij de selectie van mogelijke onderzoeksonderwerpen heeft de rekenkamer de onderwerpen getoetst aan de onderstaande selectiecriteria (zie ook reglement van orde):

- 1 Het onderwerp moet betrekking hebben op de doelmatigheid, doeltreffendheid of
- 2 rechtmatigheid van het beleid
- 3 Het onderwerp heeft substantieel financieel, maatschappelijk en/of politiek belang;
- 4 Het moet door de gemeente te beïnvloeden beleid betreffen;
- 5 Er is sprake van een beredeneerde twijfel: een onderbouwd vermoeden dat het beleid niet
- 6 naar behoren functioneert;

- 7 Er is sprake van een risico;
- 8 Het onderwerp moet voor de Rekenkamer haalbaar zijn en passen binnen haar financiële en organisatorische mogelijkheden;
- 9 en organisatorische mogelijkheden;
- 10 Er moet sprake zijn van enige evenwichtige spreiding over de gemeentelijke
- 11 beleidsterreinen in opvolgende onderzoeken;
- 12 De resultaten moeten communiceerbaar zijn naar de bevolking.

2.4 / Geselecteerde onderzoeken voor 2011

De rekenkamer heeft de volgende onderzoeken gemeenten vastgesteld. Deze onderzoeken voert de rekenkamer in het eerste half jaar van 2011 uit.

- / Verbonden partijen in Hellendoorn en Rijssen-Holten (afronding van 2010)
- / Sturing en controle op grote projecten (Stationsplein) in Hellendoorn
- / Quicksan grondexploitaties in Rijssen-Holten, met bijbehorende raadsworkshop.
- / Handhaving in Wierden
- / Quicksan grondbeleid in Wierden

De rekenkamer maakt in een later stadium een beslissing over de overige te onderzoeken onderwerpen. Deze onderzoeken voert de rekenkamer uit in het tweede en derde kwartaal van 2011.

2.5 / Planning van onderzoeken

Hier treft u de planning voor het jaar 2011 aan. Bij de ontwikkeling van de planning is rekening gehouden met de afspraken die zijn gemaakt in de detacheringovereenkomst.

Planning onderzoeken in 2011

Onderzoeksplanning 2011				
	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Verbonden Partijen (2010) Hellendoorn, Rijssen-Holten				
Raadsworkshop grondexploitaties Rijssen-Holten				
Grote projecten / Stationsplein Hellendoorn				
Groot onderzoek Rijssen-Holten				
Handhaving Wierden				
Grondbeleid Wierden				
Jaarverslag 2011				

2.6 / Begroting

De rekenkamer beschikt in het jaar 2011 over een budget van € 65.815,-, Conform de detacheringsovereenkomst is hier de volgende onderzoekscapaciteit voor beschikbaar.

	Dagen beschikbaar ¹
Directeur (en plaatsvervangend directeur)	21
Onderzoekers	59

---

¹ Deze inzet van dagen is indicatief. De daadwerkelijke verdeling kan afwijken.

Bijlage 1. Reglement van Orde

Reglement van orde Rekenkamer West Twente

Vastgesteld door de Rekenkamer West Twente d.d. 31 mei 2007, gewijzigd d.d. 16 februari 2010

In dit reglement wordt verstaan onder:

- 1 directeur: directeur van de Rekenkamer West Twente;
- 2 rekenkamer: Rekenkamer West Twente;
- 3 raden: de gemeenteraden van de gemeenten Hellendoorn, Rijssen-Holten en Wierden;
- 4 colleges: de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Hellendoorn, Rijssen-Holten en Wierden;
- 5 stichting: de Stichting Rekenkamer West Twente.

Artikel 1. Onderwerpen voor onderzoeken

- 1 De rekenkamer bepaalt zelf naar welke onderwerpen zij een onderzoek verricht. Dit verwoordt zij jaarlijks in een onderzoeksplan;
- 2 Het onderzoekprogramma wordt jaarlijks vóór 1 oktober ter kennisneming aan de raad gestuurd;
- 3 De rekenkamer stelt een onderzoeksprotocol op waarin zij de werkwijze van een onderzoek en het proces van het onderzoek vastlegt;
- 4 De onderwerpen passen binnen de criteria zoals beschreven in artikel 2 van dit reglement;
- 5 In het onderzoeksprogramma neemt zij ook haar begroting op;
- 6 De rekenkamer stelt per gekozen onderzoeksonderwerp een onderzoeksopzet vast. Hierin gaat zij in op de afbakening van het onderzoeksterrein; de formulering van de onderzoeksopdracht; de onderzoeksvragen; de onderzoeksmethode; de eventuele randvoorwaarden; de eventuele betrokken onderzoekers; de begroting en de planning.

Artikel 2. Criteria voor onderwerpselectie

- 1 De rekenkamer kiest onderwerpen die zoveel als mogelijk voldoen aan de volgende selectiecriteria:
  - a. Het onderwerp moet betrekking hebben op de doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid van het beleid;
  - b. Het onderwerp heeft substantieel financieel, maatschappelijk en/of politiek belang;
  - c. Het moet door de gemeente te beïnvloeden beleid betreffen;
  - d. Er is sprake van een beredeneerde twijfel: een onderbouwd vermoeden dat het beleid niet naar behoren functioneert;
  - e. Er is sprake van een risico;
  - f. Het onderwerp moet voor de rekenkamer haalbaar zijn en passen binnen haar financiële en organisatorische mogelijkheden;
  - g. Er moet sprake zijn van enige evenwichtige spreiding over de gemeentelijke beleidsterreinen in opvolgende onderzoeken;
  - h. De resultaten moeten communiceerbaar zijn naar de bevolking;
  - i. De onderzoeken moeten de mogelijkheid bieden tot een onderlinge vergelijking tussen de gemeenten.
- 2 Als de raad besluit tot een verzoekonderzoek aan de rekenkamer, dan beargumenteert de raad het verzoek op basis van deze criteria.
- 3 Verzoeken worden door de rekenkamer aan deze criteria getoetst. De rekenkamer neemt geen verzoeken in behandeling die niet tot haar wettelijke taak behoren of waar de raad (nog) geen besluit over heeft genomen.

Artikel 3. Kwaliteitseisen uitvoering onderzoek

De rekenkamer is gehouden de volgende kwaliteitseisen te hanteren voor de uitvoering van haar onderzoeken:

- a. Objectiviteit: De directeur onderneemt zijn werkzaamheden zonder zich door eigen gevoel of voorkeur te laten beïnvloeden;
- b. Onderbouwing: De onderzoeksresultaten zullen door feiten moeten worden ondersteund;
- c. Consistentie: De onderzoeksresultaten moeten onweerlegbaar zijn;
- d. Controleerbaarheid: De onderzoeksresultaten kunnen door derden, zo dit gewenst is worden nagezien op bestaanbaarheid;
- e. Zorgvuldigheid;
- f. Onafhankelijkheid: De directeur doet zijn werkzaamheden zonder last of ruggespraak;
- g. Bruikbaarheid: Bondige en toegankelijke informatie, waarmee de raden en de colleges verbetering kunnen bewerkstelligen in het functioneren van de gemeente(n) en/of het bevorderen van het lerend vermogen van de organisatie.

Artikel 4. Onderzoekers

- 1 De rekenkamer is bevoegd om, binnen haar budgettaire kaders, medewerkers (tijdelijk) aan te trekken ter ondersteuning bij de uitvoering van haar onderzoek;
- 2 Medewerkers kunnen - indien de rekenkamer hen daartoe de bevoegdheid als bedoeld in de Verordening op de Rekenkamer Gemeente West Twente, artikel 9, lid 3 toekent – alle informatie verzamelen die de rekenkamer in het belang van het onderzoek nodig acht;
- 3 Medewerkers hebben een geheimhoudingsplicht met betrekking tot informatie en zijn alleen verantwoording verschuldigd aan de rekenkamer.

Artikel 5. Gedragscode

- 1 Behoudens partijen waarmee de stichting of één van de gemeenteraden een overeenkomst gesloten heeft om invulling te geven aan het directeurschap en de ondersteuning van de rekenkamer, kunnen bedrijven en/of organisaties waarbij de directeur werkzaam en/of bestuurslid en/of toezichthouder is, geen opdrachten voor de rekenkamer uitvoeren.

Artikel 6. Jaarverslag

- 1 De rekenkamer stelt elk jaar vóór 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar. Dit verslag bevat:
  - a. Verantwoording over werkzaamheden met toetsing aan onderzoeksplan als bedoeld in art.1 1, lid 1;
  - b. Eventueel voorstellen tot verbetering van de werkwijze en/of van dit Reglement van Orde van de rekenkamer;
  - c. Het vastgestelde verslag wordt vervolgens aan de gemeenteraad aangeboden.

Artikel 7. Overgangsbepaling

Dit reglement is in beginsel van toepassing op de periode 1 januari 2010 t/m 31 december 2011.

- a. Verantwoording over de werkzaamheden verricht in het kalenderjaar 2009 wordt afgelegd in het jaarverslag 2009.
- b. Het jaarplan 2010 wordt in afwijking van artikel 3, lid 1, vóór 1 april 2010 ter kennisgeving aan de raad aangeboden.

Daar waarin dit Reglement van Orde niet voorziet beslist de Rekenkamer West Twente.
Utrecht, 16 februari 2010

Bijlage 2. Onderzoeksprotocol

Onderzoeksprotocol Rekenkamer West Twente

Vastgesteld door de Rekenkamer West Twente d.d. 31 mei 2007, gewijzigd d.d. 16 februari 2010.

Dit onderzoeksprotocol vloeit voort uit het Reglement van Orde, vastgesteld d.d. 31 mei 2007, gewijzigd d.d. 16 februari 2010. In artikel 1, lid c is beschreven dat de rekenkamer een onderzoeksprotocol opstelt waarin zij de werkwijze bij een onderzoek en het onderzoeksproces vastlegt. De ervaringen die de rekenkamer komende jaren opdoet zullen in het protocol worden verwerkt.

1 Onderzoeksprogramma

Jaarlijks stelt de rekenkamer vast welke onderzoeken ze het komende kalenderjaar gaat uitvoeren. Dit legt ze vast in een onderzoeksprogramma. De rekenkamer stelt het onderzoeksprogramma jaarlijks op vóór 1 oktober en stuurt het ter kennisneming naar de raad. In het onderzoeksprogramma wordt per onderzoek informatie opgenomen over een aantal aspecten van het onderzoek. Er wordt per onderwerp ten minste aandacht besteed aan: de argumentatie waarom dit onderwerp wordt onderzocht, de selectiecriteria waarop het onderwerp is getoetst, welk beleidsterrein het bevat, het doel van het onderzoek, de planning en de benodigde capaciteit. Tevens wordt in het onderzoeksprogramma de begroting van dat jaar opgenomen.

Uit het onderzoeksprogramma blijkt de intentie om bepaalde onderwerpen te gaan onderzoeken. Als de omstandigheden daartoe aanleiding geven, kan de rekenkamer gedurende het jaar besluiten dat de prioriteit van de onderzoeken wordt aangepast of een nieuw onderzoek wordt toegevoegd.

2 Inventarisatie onderzoeksonderwerpen

In de periode voorafgaand aan de vaststelling van het onderzoeksprogramma wordt geïnterviewd welke onderwerpen zich kunnen lenen voor een onderzoek door de rekenkamer. De inventarisatie is een verzameling van onderwerpen die door de rekenkamer zelf zijn aangedragen, die op grond van eerdere onderzoeken passend zijn of die zijn gesuggereerd door andere gemeentelijke organen, burgers of belangengroeperingen. De directeur zal jaarlijks alle raadsfracties actief benaderen met het verzoek suggesties aan te dragen. Uitzondering hierop is het verkiezingsjaar 2010. De rekenkamer zal zich in 2009 onthouden van het raadplegen van de fracties voor onderwerpen voor 2010, gezien de installering van een nieuwe raad in maart van dat jaar.

Alle aangedragen onderwerpen worden getoetst aan de selectiecriteria die de rekenkamer heeft vastgesteld in haar Reglement van Orde. Anderen die de rekenkamer een onderzoek voorstellen, worden gevraagd dit onderwerp te beargumenteren aan de hand van de gestelde criteria.

3 Kaders van het onderzoek

De directeur stelt per onderzoek de kaders van het onderzoek vast. Per onderzoek wordt de volgende informatie opgenomen.

- a. Onderzoeksterrein: aanduiding van de sector of het beleidsterrein waarbinnen het onderzoek wordt uitgevoerd.
- b. Soort onderzoek: omschrijving van het type onderzoek en van eventueel eerder relevant onderzoek op dit terrein.
- c. Probleemstelling: omschrijving van het doel van het onderzoek.
- d. Onderzoeksvragen: concretisering van de probleemstelling in onderzoekbare vragen. Onderzoekbare vragen zijn vragen waarop door middel van onderzoek via een vaststaande procedure antwoord gegeven kan worden.

- e. Onderzoeksmethode: de meest toegepaste methoden zijn: dossierstudie, secundaire analyse, interview, enquête, casestudy, literatuuronderzoek, of een combinatie van enkele methoden.
- f. Planning: aanduiding van de start en het einde van het onderzoek, waarbij het onderzoek wordt opgedeeld in een aantal onderzoeksfases (oriëntatie, analyse, concluderen, rapportage, hoor en wederhoor, vaststelling, publicatie, communicatie).
- g. Capaciteit: de intern vastgestelde capaciteit voor het betreffende onderzoek. De schatting is gebaseerd op de complexiteit, omvang en onderzoeksmethode.

4 Start van het onderzoek

De rekenkamer stelt de raad, het college en de ambtelijke organisatie schriftelijk op de hoogte van de start van het onderzoek. Vervolgens zal de rekenkamer het onderzoek toelichten in een startbijeenkomst met een uit de gemeente betrokken ambtenaar en/of portefeuillehouder. Tijdens de startbijeenkomst worden onderlinge afspraken over de planning en uitvoering van het onderzoek gemaakt en wordt er door de ambtelijke organisatie een contactpersoon aangewezen.

5 Onderzoek uitvoeren

Na het vaststellen van de kaders ziet de directeur toe op de uitvoering van het onderzoek. De directeur draagt zorg voor een zorgvuldige communicatie richting de ambtelijke organisatie en stemt af met de medewerkers. De directeur kan binnen de door de raad gestelde budgettaire kaders onderzoekscapaciteit aantrekken.

6 Werkwijze bij interviews

Bij veel onderzoeken zal een deel van de informatie worden verzameld via interviews. Bij het houden van interviews, hanteert de rekenkamer de volgende werkwijze:

- I. Geïnterviewden ontvangen voorafgaand aan het gesprek dit onderzoeksprotocol, de kaders van het onderzoek en de thema's die tijdens het gesprek in ieder geval aan de orde zullen komen.
- II. De interviews hebben een vertrouwelijk karakter. Dit om de geïnterviewden zoveel mogelijk vrijheid van spreken te geven.
- III. Van ieder gesprek stelt de interviewer een verslag op hoofdlijnen op. Dit is geen woordelijke weergave.
- IV. Binnen twee weken na het interview stuurt de rekenkamer het verslag aan de geïnterviewden toe met het verzoek dit te autoriseren door een akkoordverklaring (per email) af te geven.
- V. Verslagen van interviews zijn werk materiaal voor het onderzoek en worden nooit openbaar. De rekenkamer gebruikt de relevante elementen uit deze verslagen voor het onderzoeksrapport.
- VI. Verwijzing naar individuele personen vindt alleen plaats als dat voor het trekken van conclusies noodzakelijk is en wordt vooraf aan de persoon in kwestie voorgelegd.
- VII. Als daartoe aanleiding is kunnen vervolginterviews worden gevoerd. Eventueel kan bij betrokkenen ook per mail nadere informatie worden opgevraagd.

7 Nota van bevindingen

Ten behoeve van de verificatie van de onderzoeksgegevens, draagt de rekenkamer zorg voor de nota van bevindingen. In deze nota van bevindingen staan de analyse op de verkregen informatie en de resultaten van het onderzoek.

8 Ambtelijk wederhoor

De nota van bevindingen wordt voorgelegd voor ambtelijk wederhoor. De rekenkamer stuurt de vastgestelde nota van bevindingen toe aan de gemeentesecretaris met het verzoek om de feiten te controleren en de ambtelijke reactie binnen een door de rekenkamer te stellen termijn, die ten minste drie weken bedraagt, te reageren. Doel is eventuele feitelijke onjuistheden of onvolledigheden weg te nemen. De rekenkamer

verwacht één reactie van de ambtelijke organisatie. De rekenkamer koppelt schriftelijk en beargumenteerd aan de gemeentesecretaris terug hoe de ambtelijke reactie is verwerkt.

9 Eindrapport

Ten behoeve van publicatie, draagt de rekenkamer, naar aanleiding van het ambtelijk hoor en wederhoor en de nota van bevindingen, zorg voor een concept eindrapport. De rekenkamer formuleert hierbij conclusies en aanbevelingen.

10 Bestuurlijk wederhoor

Het concept eindrapport wordt voor bestuurlijk wederhoor toegezonden aan het college. De rekenkamer stelt het college van burgemeester en wethouders in de gelegenheid om binnen een door haar te stellen termijn die ten minste drie weken bedraagt, zijn reactie op de conclusies en aanbevelingen aan de rekenkamer kenbaar te maken. Deze reactie wordt als bijlage opgenomen in het eindrapport. In het nawoord geeft de rekenkamer aan of het standpunt van het college al dan niet tot aanpassingen heeft geleid, en zo ja, welke. Na het verwerken van het bestuurlijk wederhoor stelt de rekenkamer het eindrapport, met conclusies en aanbevelingen vast.

11 Aanbieding aan de raad

Na vaststelling door de rekenkamer wordt het eindrapport zo spoedig mogelijk op een gunstig moment aan de gemeenteraad aangeboden. De raad bepaalt zelf op welke wijze ze het rapport behandelt. Indien gewenst kan de directeur een presentatie geven over de onderzoeksbevindingen.

12 Jaarverslag en opvolging aanbevelingen

De rekenkamer is bij wet verplicht jaarlijks vóór 1 april een jaarverslag op te stellen. Ten behoeve van het jaarverslag zal de rekenkamer monitoren of en wanneer de raad het rapport behandelt en wat er met de uitkomsten hiervan gebeurt. In het jaarverslag legt de rekenkamer verder verantwoording af over de werkzaamheden en inzet van middelen van het afgelopen jaar. Het jaarverslag wordt ter kennisneming aan de gemeenteraad aangeboden.

13 Communicatie

Per onderzoek bepaalt de rekenkamer de wijze van communicatie na publicatie. Het rapport is openbaar zodra dit aan de raad is aangeboden. Uitgangspunt bij communicatie is dat de rekenkamer grote waarde hecht aan een goede communicatie met de gemeenteraad, burgemeester en wethouders en de inwoners van de gemeente. De missie, functie en werkwijze worden dan ook eenvoudig toegankelijk gemaakt via de gemeentelijke website.

Utrecht, 16 februari 2010

Bijlage 3. Lijst van nevenfuncties van de directeur

- / Directeur van Necker van Naem bv
- / Directeur van de rekenkamer in de Gemeente Uithoorn
- / Directeur van de rekenkamer in de Gemeente Pekela